

Der kom en mand sydfra

Ham, der gav os landbruget, var som en enlig, forfulgt asylsøger fra syd. Mødet med de nordiske venligboere var fredeligt – i hvert fald ifølge DR's nye satsning "Historien om Danmark".

HENRIK JENSEN

historiker og forfatter
kultur@jp.dk

UGEN I TV

DR's nye, store historiske satsning, "Historien om Danmark", kom ifølge den almindelige medieomtale godt fra start i søndags.

Her har det uden tvivl været fordelagtigt for den indholdsmæssige modtagelse, at serien lægger ud med den seneste istid og Stenalderen, det vil sige tiden fra for 23.000 år siden til for godt 3.000 år siden. Det er de færreste, der føler et større engagement i forhold til Stenalderen.

Det er en tid, som man ikke ved meget om, ud over de materielle efterladenskaber, og hvor alle gætter sig frem. Det skal blive interessant, når vi kommer til 1864 og Besættelsen.

I modsætning til monopol-tidens historiske satsninger med historikere som Palle Lauring og Erik Kjersgaard har DR her tidstypisk valgt at lade værten være en skue-

spiller, Lars Mikkelsen. Trods alt godt, at man ikke valgte broren, Mads Mikkelsen. I modsætning til ham taler Lars Mikkelsen godt og tydeligt – nu skal man så bare vænne sig til den pingvinagtige måde, han dasker med hænderne på, når han lunter omkring i de danske landskaber.

Med en skuespiller i rollen som alvidende mister man det personlige, som Lauring og Kjersgaard til fulde bragte. Manuskriptforfatteren – en Thomas Roger Henriksen – er gemt i anonymitet.

Æstetikken og de filmiske virkemidler fungerede godt i afsnittet, som var fuld af såkaldt *re-enactment*, hvor skuespillere fremstiller historiske scener. Musikken med de sædvanlige dumpe drøn er hentet i computerspil, men hvis det er det, der skal til ...

”

Man må sætte foden ned, og det vil man altid gøre ud fra sin egen tids forestillinger.

Det store brud i Stenalderen var indførelsen af landbruget fra 6.000 f.v.t. Man gør i afsnittet ret i at pointere betydningen af dette brud, det var en veritabel omvæltning fra jæger-samlersamfundet.

Ingen aner imidlertid, hvordan det er foregået, bortset fra at det er gået meget hurtigt inden for 100 år. Her forestiller man sig, at det er en enkelt mand »fra syd«, der kommer med det. »Den mand ændrer alt,« siger Lars Mikkelsen, mens han træder ind i *re-enactmentet*. »Han kommer sydfra og har været undervejs i ugevis«, forestiller han sig.

Mandens fremtoning er som en enlig, forfulgt asylsøger fra syd, mødet med de nordiske venligboere er fredeligt, der bliver taget vel imod ham og hans nye idéer. »Tænk, hvis der kom en mand med en hel ko!« som en af de indlagte historiske eksperter begejstret udbryder. Ja, eller tænk, hvis det er foregået på en ganske anden måde.

Men sådan er det jo, man må sætte foden ned, og det vil man altid gøre ud fra sin egen tids forestillinger. Pudsigt i den forbindelse er behandlingen af det køns-historiske i jæger-samler-

Lars Mikkelsen taler godt og tydeligt – nu skal man så bare vænne sig til den pingvinagtige måde, han dasker med hænderne på, når han lunter omkring i de danske landskaber. Foto: Morten Krüger

tiden, forholdet mellem mænd og kvinder.

Her indtræder på scenen det ældste danske menneskefund, Koelbjerg-kvinden, som man i afsnittet forestiller sig har deltaget i jagten på det store vildt med spyd og bue og pil. Det er der nu ikke nogen grund til at antage, kvinderne har nok med større sandsynlighed taget sig af samleriet og børnene, men det passer ikke ind i bil-

ledet af en kvinde, frigjort fra kødgyderne.

Koelbjerg-kvinden blev i øvrigt under optagelserne efter en dna-test til Koelbjerg-manden. Altså ikke en maskulin kvinde, men en feminin mand.

Man hæftede sig i øvrigt ved, at det allerede i Stenalderen var attraktivt at bo i Vedbæk, nord for København. Nogle konstanter er der

da i historien.

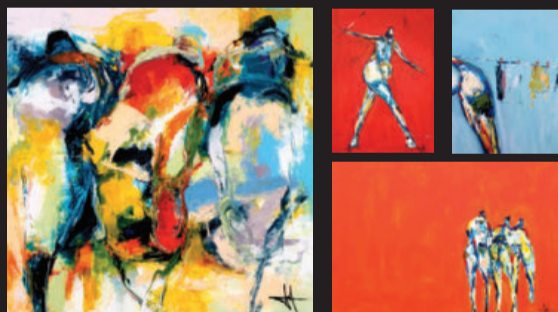
Serien er kommet godt fra start. Det er ret underholdende og forhåbentlig også igangsættende for de yngres historieinteresse.

»Dramatiseringer af historiske forhold kan indeholde kunstnerisk fortolkning af hensyn til forståelse,« stod der i rulleteksterne.

Den tygger jeg stadig på. Lad os se, hvordan det udvikler sig.

ÅBENT ALLE 5 PÅSKEDAGE FRA 12-17

Nye malerier af Henrik Busk Andersen f. 1967.
Kunstabog af kunstneren "To be or not to be hardcore" uddeles gratis, normalpris 169,-

Masser af spændende malerier af store kunstnere bla.

Mogens Balle
Albert Bertelsen
Carl Locher
Lisbeth Ellinor
Knud Nielsen
Jens Jørgen Thorsen

H. Voigt Steffensen
Michael Ancher
Ljudmila Vodopic
Lauritz Tuxen
Christine og Sigurd Swane
Preben Wolck

Adresse: Ørstedsgade 27 7100 Vejle

Parkering i gården bag butikken.

Telf. 21470722

www.danskunstgalleri.dk

Sne på et varmt franskbrød

■ Det prisbelønnede forlag Virkelig med de bogstaveligt talt små bøger udgiver nu Peter Handke. Glem alt om genrer og vante forestillinger og nyd den opmærksomme ro, som forfatterens blik panorerer hen over landskaber og mennesker med.

VANDREINDTRYK

PETER HANDKE
EPOPÉ OVER VEJENES FORSVINDEN

Oversat af Madame Nielsen
40 sider, 129 kr.

Formgivet af rue Jean Nicot
Serien Bestarium på Forlaget Virkelig

HENRIETTE BACHER LIND

kultur@jp.dk

Peter Handkes bøger falder som regel uden for de sædvanlige kategorier og genrebetegnelser. "Epopé over vejenes forsvinden" er ingen undtagelse. Hvad i al verden skal man kalde de små stykker kortprosa, som den tynde, elegant indpakede udgivelse består af?

Er der tale om vandreindtryk, notesblade, virkelighedsindsnit, bevægelige opsatser, flimrende tableauer? Eller er de snarere en slags malerier på skrift, scener fanget i flugten, motiver set ud af øjenkrogen på en forfatter, der tager virkeligheden ind i samme tempo, som han flytter fødderne?

Det sidste er slet ikke noget tåbeligt bud, for Peter Handke er i helt bogstavelig forstand en forfatter i bevægelse, skriver Madame Nielsen i det essay, som runder bogen formfuldendt af og bestyrker oplevelsen af høj litterær kvalitet.

Heltedigt

Den østrigske forfatters poetik er, at »skriften skal være, ikke forfatterens væren bevæget af verden, men verdens bevægelse«. Som et lille kuriosum tilføjes det, at forfatteren, også når han

ikke gennemtraver verden, skriver udendørs f.eks. ved et bord i haven eller på en træstub.

Et epopé er et heltedigt, og spørgsmålet er, om helten er forfatteren, der dvæler så længe ved en situation eller en udsigt, at den tager form og bliver synlig for os, som har mistet opmærksomheden på detaljen, eller om helten er situationen eller udsigten i sig selv?

Smukt er det, når Peter Handke årvågent registrerende gengiver den ene time mellem kl. 12 og 13 den 3. december 1987, hvor et skib lastes i Dubrovniks

havn. Arbejdernes omhyggelige samspil, køretøjernes placering, tønder og ikke mindst passagerernes attitude nedgriffes omhyggeligt, hvorved navnlig en bestemt kvinde træder frem om et filmisk moment: »en smuk, alvorlig ung kvinde, med den ene arm udstrakt på ryglænet bag sig, den anden strakt frem på knæet, hovedet løftet, blikket ud omkring i det fjerne«.

Forfatteren som hjemløs

Og sansende vingelen er det, når han på en rejse i Japan oplever, hvordan det sner med »en ligesom særlig japansk sirlighed«.

Andersledes tungt og slæbende, men ikke mindre nøjagtigt observerende, er vandringerne gennem landskabet ved Sainte-Victoire, hvor ilden har hæret og efterladt hule, tilsødede træer, oplugt vejene og gjort forfatteren hjemløs. Hvad stiller han op uden vej, retning, bevægelse?

Peter Handke ser, og vi låner hans øjne og ser med og går måske for første gang gennem verden med en følelse af, at det er i mødet mellem jeg og nu, at de største motiver udfolder sig.

FERNISERING GRUPEUDSTILLING

"PURPLE RAIN"

I DAG LØRDAG

D. 08. APRIL KL. 14-17

ÅBENT FRE 14-18, LØR-SØN 11-17

CLIFFORD

Gl. Vejlevej 55 • 8721 Daugård • www.gallericlifford.dk • clifford@gallericlifford.dk